STATE SCIENTIFIC INSTITUTION «INSTITUTE OF EDUCATION CONTENT MODERNIZATION»
STATE INSTITUTION «LUHANSK TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY»
FACULTY OF HEALTH AND SPORTS
DEPARTMENT OF THEORY AND METHODS OF PHYSICAL EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE

VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

«Modern Trends and Prospects for the Development of Quality Training of FutureSpecialists in Physical Education and Sports in the Conditions of Graduate Education»

16-17 April 2026

УДК 796.011: 379: 37.015.31
Recommended for publication by the Academic Council
of the State Institution 'Luhansk Taras Shevchenko National University
of Luhansk Taras Shevchenko National University'
(Minutes No. 10 of 24 April 2026)

Current trends and prospects for the development of high-quality training for future specialists in physical education and sport within the framework of a tiered education system: collection of scientific papers based on the proceedings of the 8th International Scientific and Practical Conference (16–17 April 2026). Editor-in-Chief: O.V. Otravenko. Lubny, Poltava Region: State Institution 'Taras Shevchenko Luhansk National University', 2026. 932 pp.

Reviewers:
Nadiya DOVHAN, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the Ukrainian Academy of Sciences, Head of the Department of Olympic and Professional Sport, Petro Mohyla Black Sea National University.
Vasyl MAZIN, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Physical Culture and Sport Management, Zaporizhzhia Polytechnic National University.

Editor-in-Chief:
Olena OTRAVENKO, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Theory and Methods of Physical Education, Luhansk Taras Shevchenko National University.

Editorial Board:
Leonid VAKHOVSKY, Doctor of Education, Professor in the Department of Special Education, Luhansk Taras Shevchenko National University.
Oleksandr LYVATSKYI, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Education, Luhansk Taras Shevchenko National University.
Olena SHKOLA, PhD, Professor, Head of the Department of Physical Education and Sports Improvement, Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy, a municipal institution of the Kharkiv Regional Council.
Zoya DIKHTYARENKO, Chair of the Public Organisation 'Association of Educators and Scientists of Ukraine', PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Health Improvement Technologies and Physical Culture and Sports Rehabilitation, State Tax University

This collection includes papers from the 8th International Scientific and Practical Conference 'Current Trends and Prospects for the Development of High-Quality Training for Future Physical Education and Sport Specialists within a Multi-Level Education System' (16–17 April 2026), which was attended by lecturers, coaches, teachers, students and researchers from England, India, Moldova, Turkey, Uzbekistan, Poland and Ukraine.
Recommended for a wide range of the academic community, education and culture professionals, postgraduate students and undergraduates.

In accordance with the freedom of academic creativity, responsibility for the accuracy of the materials and facts lies with the authors.

© State Institution 'Taras Shevchenko National University of Lviv', 2026
© The authors, 2026

Щербина Юрій Володимирович
кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізичного виховання і здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;
Пустолякова Лариса Миколаївна
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання і здоров'я, доцент Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ НА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ В ПРОФЕСІЙНО-ПАТРІОТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО

Formation of Positive Motivation for a Healthy Lifestyle in the Professional and Patriotic Activities of Students of Medical Higher Education Institutions

Abstract. *The theses substantiate principles for developing positive motivation toward a healthy lifestyle among medical students under martial law. Emphasis is placed on professional relevance, teachers' personal example, integration of health-preserving practices into training, psycho-emotional resilience, self-monitoring, and accessible support for future work with military and civilian patients.*

Keywords: *healthy lifestyle; motivation; medical students; martial law; mental health; literature analysis, professional and patriotic activities.*

Вступ. У сучасних реаліях, позначених тривалим воєнним станом, розвиток у майбутніх медичних працівників свідомого прагнення до здорового способу життя трансформується з теоретичного освітнього завдання у критично важливий елемент професійної придатності. Специфіка медичної діяльності в умовах війни вимагає від фахівця не лише інтелектуальної готовності, а й надзвичайної фізичної витривалості та психоемоційного ресурсу. Майбутній лікар чи медсестра мають функціонувати як надійний елемент системи національної безпеки, зберігаючи здатність до прийняття швидких рішень у дефіциті часу та за умов постійної загрози.

Чинна нормативна база, що регламентує вищу медичну освіту, акцентує увагу на тому, що формування компетентностей має супроводжуватися вихованням культури самозбереження, оскільки стан здоров'я медичного працівника є базовим інструментом надання допомоги іншим [1; 2].

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз законодавчої бази України та наукових праць, що видані в Україні та за її кордонами [1-12 та ін.]:

1) Н. Богдановська, М. Маліков, І. Кальонова (Діагностика і моніторинг стану здоров'я, 2015); О. Качан, О. Отравенко (Цікава фізкультура як бренд Нової Української Школи, 2025); О. Качан, О. Отравенко, С. Омельченко (Цікава фізкультура: унікальна модель соціалізації учнів у процесі фізичного

виховання в Україні, 2025); О. Опарін, П. Лівак, З. Діхтяренко, А. Захаріна, Є. Захаріна, І. Корженко, А. Стешиц, Н. Петренко (Методики фізичного виховання у валеології, 2025); Л. Рибалко (Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності: курс лекцій для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 2019) та ін. засвідчує, що існує велика кількість визначень поняття «здоровий спосіб життя»;

2) В. Арефьєв (Основи теорії та методики фізичного виховання, 2014); О. Біліченко (Особливості мотивації до занять з фізичного виховання у студентів, 2011); С. Вавренюк (Удосконалення форм і методів моти вації студентів до занять фізичною культурою та спортом під час навчання у вузі, 2022); Г. Грибан, А. Лайчук, Є. Жуковський (Теорія і методика навчання фізичної культури, 2026); В. Данилко (Формування мотивації безпеки життєдіяльності студентської молоді в процесі занять фізичними вправами, 2016); М. Кожокар, С. Первухіна, П. Петричук (Особливості процесу формування мотивації до занять з фізичної культури та рухової активності серед студентської молоді, 2022); Л. Татарченко, М. Присяжна, Є. Лашко (Формування мотивації студентів до занять фізичною культурою та спортом, 2021) та ін. підтверджує, що виявлено понад двадцять визначень поняття «мотивація»;

3) І. Бех (Виховання особистості, 2008, 2015); І. Бех, В.І. Кириченко, Ж. Петрочко (з Україною в серці (тренінг з патріотичного виховання дітей та молоді), 2016); І. Бех, К. Чорна **(**Національна ідея в становленні громадянина-патріота України, 2014); Т. Окушко, Ж. Петрочко, Н. Харченко та ін. (Особистісно орієнтовані технології національно-патріотичного виховання учнівської молоді в громадських об‘єднаннях, 2018); Е. Єрьоменко (Патріотичне виховання молоді засобами бойового хортингу, 2021); М. Зубалій, В. Івашковський, О. Остапенко, М. Тимчик, Б. Шаповалов, З. Діхтяренко, І. Білоцерківець (Військово-патріотичне виховання учнів у позакласній роботі, 2016); К. Чорна (Національна ідея в становленні громадянина-патріота України, 2008)та ін. констатує факт, що поняття «патріотизм» входить у велике поняття «військово-патріотичне виховання» і є актуальним для українців на протязі багатьох століть.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глибока мотивація до здоров’язбереження не може бути сформована лише через формальне ознайомлення з гігієнічними нормами чи правилами дієтології. В основі цього процесу лежить трансформація ставлення до власного організму як до цінного активу та професійного інструменту. Відповідно до концепцій, закладених у Оттавській хартії та сучасних протоколах ВООЗ, ефективна промоція здоров’я в академічному середовищі повинна базуватися на створенні «здорових кампусів», де студенти мають не лише знання, а й реальну інфраструктуру та підтримку для щоденного вибору на користь якості життя [3; 4].

Отже, розглянемо три поняття, які є ключовими у науковій публікації:

- «здоровий спосіб життя» - це життєдіяльність людини з урахуванням особливостей і можливостей свого організму, забезпечення соціально-економічних і біологічних умов для його розвитку і збереження. Тобто режим поведінки, який включає фізичні навантаження, раціональне харчування, відсутність шкідливих звичок (куріння, споживання алкоголю), нормаль ний сон, здібність долати стресові ситуації;

- «мотивація»: 1) спонукання до дії з певною метою; 2) система мотивів, яка визначає діяльність або поведінку людини; 3) мотивація – це один з важливих факторів підвищення ефективності діяльності усієї організації, адже процес діяльності організації можна добре спланувати і організувати, але якщо працівники цієї організації не відповідально ставляться до своїх обов'язків і не зацікавлені особисто у розв'язанні проблем і задач, що постали перед організацією, то результати контролю і підбиття підсумків не будуть втішними.

- «патріотизм» - це вище почуття, яке відбиває органічний зв'язок людини зі своїм народом, його історією, традиціями та перспективами і характеризує ставлення людини до них. Почуття патріотизму історично і соціально детерміноване, зазнає певних змін відповідно до ідеалів, цінностей суспільства. Рівень розвитку в особистості почуття патріотизму визначається тим, як співвідносяться власні потреби, мотиви діяльності з мотивами і потребами суспільства. Патріотизм поряд з іншим характеризує рівень розвитку свідомості конкретної особистості, є найвищою духовною цінністю суспільства [7].

Професійно-патріотична діяльність / спрямованість є фундаментальним принципом: студент має усвідомити, що його особисті звички (режим дня: навчання / робота, сон, харчування, фізична активність, навчання / самонавчання / тренінги, взаємодопомога, взаємовиручка, надання домедичної / першої медичної допомоги і т.д.) прямо корелюють із точністю маніпуляцій та когнітивною стійкістю під час чергувань.

Впровадження тем психогігієни та саморегуляції у зміст клінічних і гуманітарних дисциплін дозволяє майбутнім фахівцям опановувати навички боротьби зі стресом ще на етапі навчання – формування стресостійкості. Важливою складовою є принцип прикладу: викладач медичного закладу вищої освіти має виступати не лише як транслятор знань, а й як еталон професійної поведінки, що демонструє збалансований підхід до роботи та відпочинку. Участь студентів у волонтерській діяльності та реабілітації ветеранів створює додатковий мотиваційний фундамент, дозволяючи відчути практичну цінність власної енергії та здоров'я для суспільного блага.

Висновки. Формування позитивного ставлення до здорового способу життя у студентів медичного профілю є невід'ємною частиною їхньої фахової підготовки, особливо в умовах воєнних викликів. Це не просто сукупність знань про гігієну, а комплексна світоглядна позиція, де власне здоров'я визнається фундаментом професійної спроможності та запорукою якісного лікування пацієнтів. Стійка мотивація дозволяє медику уникати передчасного

вигорання та зберігати високу продуктивність протягом тривалого часу.

Для формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя в професійно-патріотичній діяльності студентів медичних ЗВО пропонуємо мотиваційні пріоритети:

1. Патріотизм і любов до Батьківщини.
2. Формування національної ідентичності та самосвідомості.
3. Розвиток громадянської свідомості та активна громадянська позиція.
4. Відповідальність за суспільство.
5. Особистісний розвиток і самовдосконалення.
6. Формування лідерських якостей.
7. Соціальна інтеграція та згуртованість.
8. Соціальна підтримка та взаємодопомога.
9. Фізичне здоров'я та безпека.
10. Навички самозахисту [8, с. 121-122].

Ефективність мотиваційних заходів напряму залежить від середовища, у якому перебуває студент. Університети мають виступати активними осередками здоров'язбереження, де поєднуються принципи доказової медицини, етичного лідерства та практичного впровадження здорових моделей життя. Тільки через поєднання особистісного сенсу, професійної доцільності та підтримки наставників можна досягти стійкої зміни поведінкових установок майбутніх медиків [1-12].

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text

3. Ottawa Charter for Health Promotion. World Health Organization. 1986. URL: https://www.who.int/teams/health-promotion/enhanced-wellbeing/first-global-conference

4. Health promotion. World Health Organization. URL: https://www.who.int/health-topics/health-promotion

5. Психічне здоров'я. Міністерство охорони здоров'я України. URL: https://moz.gov.ua/uk/mental-health

6. Про програму. Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». URL: https://howareu.com/

7. Опарін О. А. Методики фізичного виховання у валеології: навч. посіб. / О. А. Опарін, П. Є. Лівак, З. М. Діхтяренко, А. Г. Захаріна, Є. А. Захаріна, І. О. Корженко, А. В. Стешиц, Н. Б. Петренко; за заг. ред. проф. О. А. Опаріна. – Харків : Факт, 2025. – 448 с.

8. Отравенко О. В. Мотиваційні пріоритети у вихованні почуття національної самосвідомості учнів, студентів і курсантів засобами бойового хортингу / О. В. Отравенко, З. М. Діхтяренко, Е. А. Єрьоменко // *Вісник*

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. № 4 (363), 2024. С. 117-126. DOI: 10.12958/2227-2844-2024-4(363)-117-126.

9. Griban, G., Kuznietsova, O., Tkachenko, P., Oleniev, D., Khurtenko, O., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Lytvynenko, A., Khatko, A., Pustoliakova, L. (2020). Formation of the students' volitional qualities in the process of physical education. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 8 (6), 505-517. doi: 10.13189/saj.2020.080625. http//www.hrpub.org.

10. Griban G., Liakhova N., Sahach O., Dikhtiarenko Z., Fedorchenko T., Pustoliakova L, Kovalchuk A. (2023). Formation of students' health culture in the process of physical education and health recreation activities. *Wiadomości Lekarskie,* 76 (2), 264-273. doi: 10.36740/WLek202302104.

11. Grygoriy P. Griban, Valentyna P. Trufanova, Mykola I. Lyukianchenko, Nadiya Yu. Dovhan, Zoia M. Dikhtiarenko, Olena V. Otravenko, Tetiana V. Nadimyanova (2024). Causes of stress and its impact on women's mental and physical health. *Wiadomości Lekarskie,* 77 (12), 2493–2500. doi: 10.36740/WLek/197113.

12. Khoroshukha, M., Griban, G., Terentieva, N., Tkachenko, P., Petrachkov, O., Semeniv, B., Otravenko, O., Dikhtiarenko, Z., Yeromenko, E., Khurtenko, O., Lytvynenko, A. (2021). Influence of different training activities on development of junior athletes' logical thinking. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences,* 9(1), 62-70. doi: 10.13189/saj.2021.090109.